

औद्योगिक पुनरुत्थान कोष (सञ्चालन कार्यविधि) नियमावली, २०६४

नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित मिति

२०६४।९।९

प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित) गर्ने ऐन, २०१३ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छ ।

परिच्छेद—१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यी नियमहरूको नाम “औद्योगिक पुनरुत्थान कोष (सञ्चालन कार्यविधि) नियमावली, २०६४” रहेको छ ।
- (२) यो नियमावली तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा,-
- (क) “कोष” भन्नाले नियम ३ बमोजिम खडा भएको औद्योगिक पुनरुत्थान कोष सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “रुग्ण उद्योग” भन्नाले प्राविधिक समितिको सिफारिसमा समितिले तोकेको मापदण्ड भित्र परेका उद्योग सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “समिति” भन्नाले नियम ६ बमोजिमको औद्योगिक पुनरुत्थान कोष सञ्चालन समिति सम्झनु पर्छ ।
- (घ) “सदस्य” भन्नाले समितिको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले समितिको अध्यक्ष समेतलाई जनाउँनेछ ।
- (ङ) “मुख्य प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले नियम १६ को उपनियम (२) बमोजिमको मुख्य प्रशासकीय अधिकृत सम्झनु पर्छ ।
- (च) “प्राविधिक समिति” भन्नाले नियम ९ बमोजिमको समिति सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद—२

कोषको स्थापना तथा प्रयोग सम्बन्धी व्यवस्था

३. कोषको स्थापना: (१) आन्तरिक द्वन्द्वबाट रुग्ण भएका तथा व्यावसायिक रूपमा सञ्चालन हुन सक्ने सम्भाव्य क्षमता भएका उद्योगको पहिचान गर्ने र ती उद्योगको पुनरुत्थान गर्ने कार्य समेतको लागि औद्योगिक पुनरुत्थान कोष नाम गरेको एक कोष खडा गरिनेछ ।

(२) कोषमा देहायका रकमहरू जम्मा गरिनेछः—

- (क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त हुने रकम,
- (ख) नेपाल राष्ट्र बैङ्कबाट प्राप्त हुने रकम,
- (ग) बैङ्क तथा वित्तीय संस्था एवं पुनरुत्थान हुन चाहने उद्यमी व्यवसायीको सहभागिताबाट प्राप्त हुने रकम, र
- (घ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त हुने रकम ।

(३) यो नियमावली प्रारम्भ भएपछि शुरुमा कोषको सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने कूल रकममध्ये पचास प्रतिशत रकम नेपाल सरकारबाट र बाँकी पचास प्रतिशतमध्ये नेपाल राष्ट्र बैङ्क र वाणिज्य बैङ्कहरूबाट प्राप्त हुनेछ ।

(४) कोषलाई आवर्ती कोष (रिभल्भिङ्ग फण्ड) को रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

४. कोषको प्रयोग: कोषमा जम्मा भएको रकम देहायको कार्यको लागि खर्च गरिनेछः—

- (क) रुग्ण उद्योगको पहिचान गर्न आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान गर्न,
- (ख) खण्ड (क) बमोजिमको अध्ययन अनुसन्धानबाट पहिचान भएको रुग्ण उद्योगको पुनरुत्थान गर्न,
- (ग) रुग्ण उद्योग पुनरुत्थानका सम्बन्धमा समितिले तोकेका अन्य कामहरू गर्न ।

५. कोषको रकम प्रयोग हुन नसक्ने: नियम ४ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि रुग्ण उद्योग पुनरुत्थानसंग सम्बन्धित विषयमा बाहेक कसैलाई चन्दा, पुरस्कार, उपहार, अनुदान लगायत कुनै पनि आर्थिक सहायता प्रदान गर्ने प्रयोजनका लागि कोषको रकम खर्च गर्न सकिने छैन ।

परिच्छेद—३

समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

६. समितिको गठन: कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि देहाय बमोजिमको एक औद्योगिक पुनरुत्थान कोष सञ्चालन समिति रहनेछः—

(क)	नेपाल सरकारद्वारा नियुक्त विज्ञ	— अध्यक्ष
(ख)	प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ	— सदस्य
(ग)	प्रतिनिधि, नेपाल उद्योग परिसंघ	— सदस्य
(घ)	प्रतिनिधि, नेपाल बैङ्कर्स संघ	— सदस्य
(ङ)	प्रतिनिधि, साना तथा घरेलु उद्योग संघ	— सदस्य
(च)	प्रतिनिधि, नेपाल राष्ट्र बैङ्क	— सदस्य
(छ)	प्रतिनिधि, अर्थ मन्त्रालय	— सदस्य
(ज)	प्रतिनिधि, उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय	— सदस्य
(झ)	मुख्य प्रशासकीय अधिकृत	— सदस्य—सचिव

७. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: यस नियमावलीमा अन्यत्र उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः—

- (क) नेपाल सरकार, नेपाल राष्ट्र बैङ्क, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट समय समयमा कोषमा राख्न आवश्यक पर्ने रकम निर्धारण गर्ने,
- (ख) रुग्ण उद्योगको पहिचान गर्ने,

- (ग) उद्योग रुग्ण हुनुको कारण पहिचान गर्ने,
- (घ) रुग्ण उद्योगको पुनरुत्थान गर्ने सम्बन्धमा सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने,
- (ङ) रुग्ण उद्योग पुनरुत्थान गर्दा गरिनु पर्ने कार्यहरू (वित्तीय तथा गैर वित्तीय सहयोग) को मापदण्ड निर्धारण गर्ने,
- (च) रुग्ण उद्योग पुनरुत्थानको सिलसिलामा आवश्यकतानुसार बैङ्क तथा वित्तीय सस्थासंग समन्वय गर्ने,
- (छ) रुग्ण उद्योगको पुनरुत्थान गर्न कार्यान्वयनमा ल्याउने, ल्याउन लगाउने,
- (ज) पुनरुत्थानको दायरामा परेका रुग्ण उद्योगको सञ्चालन अवस्थाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने,
- (झ) पुनरुत्थान कार्यको प्रगति समीक्षा गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने,
- (ञ) पुनरुत्थान हुन नसक्ने रुग्ण उद्योगको खारेजी गर्ने सम्बन्धमा उद्योग, ऋणदाता बैङ्क जस्ता निकायसंग समन्वय गरी आवश्यक कारवाही गर्ने, गराउने,
- (ट) रुग्ण उद्योग पुनरुत्थान सम्बन्धमा आवश्यक अन्य कार्य गर्ने ।

८. समितिको बैठक र निर्णय: (१) समितिको बैठक आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।

(२) समितिको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) समितिका कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा समितिको बैठकको गणपूरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(४) समितिको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ र निजको अनुपस्थितिमा सदस्यहरूले आपूऱ्हरूमध्येबाट छानेको व्यक्तिले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(५) समितिको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(६) समितिले आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकारको कुनै निकायको प्रतिनिधि वा कुनै स्वदेशी वा विदेशी विशेषज्ञलाई समितिको बैठकमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(७) समितिको निर्णय सदस्य—सचिवले प्रमाणित गर्नेछ ।

(८) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद—४

प्राविधिक समितिको गठन र काम, कर्तव्य र अधिकार

९. प्राविधिक समितिको गठन: (१) रुग्ण उद्योगको पहिचान र पुनरुत्थान कार्यमा समितिलाई सहयोग पुऱ्याउन देहाय बमोजिमको एक प्राविधिक समिति रहनेछ:—

- (क) बैकिङ्ग व्यवसायसँग सम्बन्धित विशेषज्ञमध्येबाट
समितिले मनोनयन गरेको व्यक्ति — संयोजक
- (ख) बैकर्स एसोसिएसनबाट नियुक्त विज्ञ — सदस्य
- (ग) मुख्य प्रशासकीय अधिकृत — सदस्य—सचिव

(२) प्राविधिक समितिले आवश्यक देखेमा सम्बन्धित विषयको विशेषज्ञलाई समितिको बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(३) प्राविधिक समितिको बैठक सम्बन्धी कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

१०. प्राविधिक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) प्राविधिक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:—

- (क) रुग्णताको मापदण्ड तयार गर्ने,

- (ख) रुग्ण उद्योगको यथार्थ स्थितिको विश्लेषण गरी रुग्णता पहिल्याउने,
- (ग) रुग्ण उद्योगको पुनरुत्थानको लागि पुऱ्याउनु पर्ने वित्तीय तथा गैर वित्तीय सहयोगको किसिम तयार गर्ने,
- (घ) रुग्ण उद्योगलाई रुग्णताका आधारमा पुऱ्याउनु पर्ने वित्तीय तथा गैर वित्तीय सहयोग पहिल्याउने,
- (ङ) समितिले तोकेको अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ।

परिच्छेद—५

कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवस्था

११. कोषको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन: (१) कोषको रकम समितिबाट नेपाल राष्ट्र बैङ्क वा नेपाल भित्रका अन्य कुनै वाणिज्य बैङ्कमा खाता खोली जम्मा गरिनेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिमको खाता समितिको मुख्य प्रशासकीय अधिकृत र कोषको सचिवालयमा खटिएको लेखा अधिकृत वा लेखापालको संयुक्त हस्ताक्षरबाट सञ्चालन हुनेछ ।
१२. रुग्ण उद्योग पुनरुत्थान सम्बन्धी प्रस्ताव पेश गर्नु पर्ने: (१) पुनरुत्थान हुन चाहने रुग्ण उद्योगले रुग्ण उद्योग पुनरुत्थान कोषको सचिवालयमा समितिले तोकेको ढाँचामा प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (२) उपनियम (१) बमोजिम प्राप्त हुने प्रस्ताव उपर प्राविधिक समितिले आवश्यक अध्ययन, छानबिन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नेछ ।
- (३) उपनियम (२) बमोजिम अध्ययन, छानबिन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कनबाट देखिएका यथार्थ विवरण र आफ्नो सिफारिस सहितको प्रतिवेदन प्राविधिक समितिले समितिमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

१३. कोषको प्रशासकीय खर्च: कोषमा रहेको मौज्जात रकमबाट समितिले तोके बमोजिमको रकम कोषको प्रयोजनको लागि प्रशासकीय लगायत अन्य कार्यमा खर्च गरिनेछ ।
१४. रकम निकास: कोषबाट हुने खर्चको निकास समितिले दिनेछ ।
१५. लेखा तथा लेखापरीक्षण: (१) कोषको आम्दानी खर्चको लेखा नेपाल सरकारले अपनाएको लेखा प्रणाली बमोजिम राखिनेछ ।
- (२) कोषको लेखापरीक्षण महालेखा परीक्षकबाट हुनेछ ।

परिच्छेद—६

विविध

१६. कोषको सचिवालय: (१) कोषको सचिवालय काठमाडौं उपत्यकामा रहनेछ ।
- (२) कोषको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा काम गर्न एक मुख्य प्रशासकीय अधिकृत रहनेछ । मुख्य प्रशासकीय अधिकृतको नियुक्ति समितिले गर्नेछ । त्यसरी नियुक्ति नभएसम्मका लागि बैङ्क वा वित्तीय संस्थामा अधिकृतस्तरमा काम गरिरहेको वा काम गरिसकेको कुनै व्यक्तिलाई नेपाल सरकारले मुख्य प्रशासकीय अधिकृतको रूपमा काम गर्ने गरी तोक्न सक्नेछ । प्रशासकीय अधिकृतको काम गर्न नेपाल सरकारले नेपाल सरकारको कुनै अधिकृत कर्मचारीलाई खटाउन सक्नेछ ।
- (३) कोषको सचिवालयमा आवश्यक संख्यामा कर्मचारीहरू रहने छन् ।
- (४) मुख्य प्रशासकीय अधिकृत र कर्मचारीको सेवा, शर्त र पारिश्रमिक लगायतका अन्य सुविधा समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।
१७. प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने: समितिले आफूले गरेको कार्य सम्पादन सम्बन्धी वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको तीन महिना भित्र नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

१८. अभिलेख राख्नु पर्ने: (१) कोषले आफूले गरेको काम कारबाहीको अभिलेख दुरुस्त राख्नु पर्नेछ ।

(२) उपनियम (१) बमोजिम राखिएको अभिलेख कोषको प्रयोजन समाप्त भएपछि कोषले अर्थ मन्त्रालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

१९. नेपाल सरकारले निर्देशन दिन सक्ने: नेपाल सरकारले यस नियमावली बमोजिम कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापनका सम्बन्धमा समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशन पालना गर्नु समितिको कर्तव्य हुनेछ ।

२०. कोष रहने अवधि: (१) समितिको सिफारिसमा नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी खारेज नगरेसम्म कोष कायम रहनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कोष खारेज हुँदा कोषमा रहेको रकम नेपाल सरकारले कोष खारेज गर्दाका बखत तोकेको निकायमा दाखिला गरिनेछ ।

२१. दिग्दर्शन बनाउन सक्ने: समितिले रुग्ण उद्योगको पुनरुत्थान कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न तत्सम्बन्धी आवश्यक कार्यविधिको व्यवस्था गर्न दिग्दर्शन बनाउन सक्नेछ ।